

Opgave 1

Thor NV heeft een drietal projecten, die zich kwalificeren als kasstroomgenererende eenheden.

Dit zijn de projecten Anderson, Bengtson en Carlson.

Thor NV heeft deze drie projecten twee jaren geleden, per 1 januari 2012, overgenomen.

De boekwaarden van de drie projecten bedroeg toen:

boekwaarde materiële vaste activa per 1-1-2012	70.000	25.000	60.000
resterende levensduur per 1-1-2012:	10	4	8 jaar
geschatte restwaarde	0	5.000	4.000

Thor betaalde op 1 januari 2012 een prijs van: 208.000 voor de drie projecten totaal

De goodwill valt op consistente wijze aan de drie projecten toe te rekenen.

De toerekening van de goodwill luidt als volgt:	30.000	15.000	8.000

De indertijd gedane prognoses voor project Anderson waren achteraf te optimistisch.

Op dit project is de toegerekende goodwill volledig afgeschreven en nog eens 18.000 extra op de materiële activa aan het einde van het boekjaar 2012.

De activa worden gewaardeerd tegen historische kosten.

- *Gedeeltelijk grootboekschema Thor NV*
- *Materiële vaste activa Anderson*
- *Materiële vaste activa Bengtson*
- *Materiële vaste activa Carlson*
- *Goodwill*
- *Afschrijvingskosten materiële vaste activa*
- *Bijzondere waardevermindering goodwill*
- *Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa*
- *Bijzondere waardevermeerdering materiële vaste activa*
- *Ongerealiseerde herwaardering*
- *Gerealiseerde herwaardering*

Vraag A

Wat was op 31 december 2012 de realiseerbare waarde van het project Anderson?

Op 31 december 2013 bedraagt de realiseerbare waarde van de materiële vaste activa van de drie projecten:

60.000
32.000
45.000

Vraag B

Beoordeel welke van de drie projecten per 31 december 2013 zullen worden afgewaardeerd of opgewaardeerd. Bereken het bedrag van de afwaardering of opwaardering en geef hoe deze afwaardering is samengesteld. Laat je berekeningen zien.

Vraag C

Geef de journalpost van de afwaarderingen en/of opwaarderingen.
Stel dat project A op basis van de vervangingswaarde was gewaardeerd.

Vraag D

Zou de journalpost van de afwaardering per 31 december 2012 anders zijn geweest dan onder historische kosten? Motiveer uw antwoord.

Vraag E

Hoe luidt de journalpost van de op- of afwaardering per 31 december 2013 van project Anderson indien dit project gewaardeerd zou zijn op basis van de vervangingswaarde?

Opgave 2

Railroad BV heeft in 2012 van de gemeente Teuxel de opdracht gekregen een aantal spoorlijnen aan te leggen van de veerboot op Teuxel naar de vuurtoren bij Couxdorp. Railroad BV en de gemeente Teuxel zijn voor deze opdracht een totaalprijs overeengekomen van € 1.580.000. De opleveringsdatum van het totale project is vastgesteld op 1 september 2014. Elke maand later dan deze datum kost Railroad een boete van 0,5% van bovenstaande contractprijs. De opleveringsdatum is uiteindelijk overschreden met 2 maanden. De verwachte kostprijs van het totale project was

€ 1.300.000

In dit bedrag zit een cumulatieve afschrijvingsbedrag van

€ 450.000

(lineaire afschrijving)

Met betrekking tot dit project zijn de volgende cijfers bekend:

	2012	2013	2014
Werkelijke jaarkosten	€ 380.000	€ 570.000	€ 390.000
Totaal verwachte resterende kosten	€ 960.000	€ 400.000	€ 0
In het jaar gefactureerd	€ 350.000	€ 715.000	€ 499.200
In het jaar ontvangen van de opdrachtgever	€ 340.000	€ 605.000	€ 619.200

De overige kosten in de jaren 2012, 2013 en 2014 worden direct per bank voldaan.

Railroad BV kan de resultaten van onderhanden werk pas betrouwbaar meten als meer dan 30% van de werkzaamheden gereed zijn. Tot dan worden de werkzaamheden gewaardeerd tegen kostprijs.

Railroad BV past de werkvoortgangsmethode toe ("percentage-of-completion" method)
 In het grootboek van Railroad BV komen o.a. de volgende grootboekrekeningen voor:

022 Cumulatieve afschrijving
 120 Bank
 130 Debiteuren
 135 Gefactureerde termijnen
 140 Crediteuren
 430 Afschrijvingskosten
 440 Overige kosten
 700 Onderhanden werk
 840 Opbrengsten
 Gevraagd:

a.

Bereken het verwachte totale resultaat op het project op 31 december 2012, 2013 en 2014.

b.

Bereken het werkvoortgangpercentage in 2012, 2013 en 2014 in twee decimalen nauwkeurig.

c.

Bereken welk resultaat over 2012, 2013 en 2014 moet worden verantwoord in de winst- en verliesrekening. Geef de voor de winst- en verliesrekening relevante journaalpost(en) in 2013.

d.

Bereken met welke bedragen de rekeningen "130 Debiteuren" en "700 Onderhanden werk" op de balans voorkomen op 31 december 2012, 31 december 2013 en 31 december 2014. Geef hiervan de relevante journaalpost(en) in 2013.

Opgave 3

Holland Colour NV is producent van decoratieve verf voor binnen en buiten. De balans per 31 december 2014 en 2013 en de winst- en verliesrekening over 2014 (in €1000) zien er als volgt uit:

Balans Holland Colour NV(in €1000)					
	2014	2013		2014	2013
Vaste activa			Eigen vermogen		
Materiële vaste activa	104.600	105.500	Aandelenkapitaal	38.500	33.500
Minus gecumuleerde afschrijving	-29.700	-32.300	Agioreserve	41.700	35.100
	74.900	73.200	Ingehouden winst	78.500	73.700
Deelneming	10.500	9.600		158.700	142.300
	85.400	82.800			
			Langlopende verplichtingen		
Vlottende activa			Obligaties	35.700	30.000
Voorraden	82.300	74.200	Reorganisatievoorziening	6.800	12.600

Debiteuren	102.100	91.200		42.500	42.600
Minus voorziening debiteuren	-7.700	-7.100			
	94.400	84.100	Kortlopende verplichtingen		
Vooruitbetaalde kosten	10.900	17.000	Banklening	31.000	22.500
Liquide middelen	63.500	43.400	Crediteuren	75.100	65.800
	251.100	218.700	Te betalen belasting	11.700	10.100
			Te betalen overige kosten	17.500	18.200
				135.300	116.600
Totale activa	336.500	301.500	Totaal vermogen	336.500	301.500

Winst- en verliesrekening Holland Colour NV 2014
(in €1000)

Opbrengst verkopen				474.300	
Kostprijs verkopen				-275.300	
Bruto marge				199.000	
Operationele kosten				-161.200	
Bedrijfsresultaat				37.800	
Bijzondere baten en lasten					
- Boekwinst verkoop materiële vaste activa				4.800	
- Boekverlies vervroegde aflossing obligaties				-5.900	
					-1.100
Winst na bijzondere baten en lasten					36.700
Financieel resultaat					
- Resultaat deelneming				2.400	
- Interestbaten				2.300	
- Interestlasten				-4.400	
					300
Winst voor belasting					37.000
Belasting					-11.300
Nettowinst					25.700

Verdere informatie (alle bedragen in €1000 behalve de bedragen per aandeel):

Gedurende 2014 investeert Holland Colour NV in materiële vaste activa voor een bedrag van €13.800. Holland Colour BV waardeert haar deelneming tegen netto vermogenswaarde. Gedurende 2014 zijn er geen investeringen en desinvesteringen in deelnemingen. Alle verkopen zijn op rekening. Op debiteuren wordt gedurende 2014 €8.900 afgeschreven vanwege oninbare debiteuren. De kosten oninbare debiteuren vallen onder de operationele kosten. De afschrijvingskosten begrepen onder de operationele kosten bedragen in 2014 €10.800. Holland Colour NV geeft 1 miljoen nieuwe aandelen uit met een nominale waarde van €5 per aandeel voor een bedrag van €12 per aandeel. De emissiekosten van €400 worden afgeboekt van de agioreserve. Het vastgestelde dividend over 2014 wordt eveneens betaald in 2014. Holland Colour gaf op 1 januari 2011 een 10 jarige 10% obligatie uit tegen een koers van 100%. De marktrente op obligaties met een vergelijkbaar risico is gedurende 2014 gedaald tot onder de 6%. Holland Colour NV besluit op 31 december 2014 de obligaties vervroegd af te lossen en te

herfinancieren met een nieuwe 6% obligatielening met een nominale waarde van €35.000 tegen een koers van 102%. In 2014 zijn de interestkosten en interestbaten gelijk aan de betaalde en ontvangen interest.

Vraag A

Bereken het in 2014 betaalde dividend.

Vraag B

In de verdere informatie aangaande de obligatie wordt vermeld dat de marktrente gedurende 2014 is gedaald tot onder de 6%. Uit welke gegevens valt dit verder op te maken?

Vraag C

Stel het kasstroomoverzicht op ingedeeld in

- Operationele kasstroom
- Investeringskasstroom
- Financieringskasstroom

Sluit af met de mutatie in de liquide middelen.

Nb. Het startpunt van het kasstroomoverzicht uit operationele activiteiten is de winst voor belasting!

Vraag D

Welke veranderingen zouden optreden in het operationele kasstroomoverzicht indien het startpunt de nettowinst zou zijn geweest?

Vraag E

In het kader van het onderzoek naar winststuring wordt gebruik gemaakt in het begrip accruals. Wat wordt verstaan onder het begrip accruals?

Vraag F

In het kader van het onderzoek naar winststuring wordt onderscheid gemaakt tussen discretionaire accruals en niet-discretionaire accruals. Waarom is dit onderscheid van belang?

Uitwerkingen

Opgave 1

Vraag A

boekwaarde mva Anderson	63.000 ((70000-0)/10)
waardevermindering goodwill	30.000
waardevermindering MVA	18.000
realiseerbare waarde	45.000

Vraag B

boekwaarde Anderson indien niet was afgewaardeerd	56.000

	mva	goodwill	totaal	
Anderson	40.000	0	40.000	opwaardering 56.000
Bengtson	15.000	15.000	30.000	geen verandering
Carlson	46.000	8.000	54.000	afwaardering 9.000
Anderson opwaardering mva				16.000
goodwill wordt niet opgewaardeerd				
Bengtson geen verandering				
Carlson afwaardering goodwill				8.000
afwaardering mva				1.000

Vraag C

Bijzondere waardevermindering goodwill	8.000
Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa	1.000
Materiële vaste activa Anderson	16.000
Aan goodwill	8.000
Aan materiële vaste activa Carlson	1.000
Aan bijzondere waardevermeerdering materiële vaste activa	16.000

Vraag D

Nee, deze zou niet anders zijn verlopen. Project Andersen is voorheen niet geherwaardeerd. Er is dus geen ongerealiseerde en/of gerealiseerde

herwaardering waarop afgeboekt kan worden.

De gehele afboeking gaat ten laste van het resultaat.

Daarmee is de boeking identiek indien gewaardeerd zou worden tegen historische kosten

Vraag E

aanschafwaarde project Anderson	70.000
normale afschrijving 2012	7.000
bijzondere waardevermindering 2012	18.000
normale afschrijving 2013	5.000 (45000/9)
boekwaarde project Anderson	40.000
realiseerbare waarde	60.000
Materiële vaste activa Anderson	20.000
Aan bijzondere waardevermeerdering materiële vaste activa	18.000
Aan ongerealiseerde herwaardering	2.000

Opgave 2

a. Maximumscore

	2012	2013	2014
. Contractprijs	€ 1.580.000	€ 1.580.000	€ 1.564.200
Werkelijke cumulatieve kosten	€ 380.000	€ 950.000	€ 1.340.000
Resterende verwachte kosten	€ 960.000	€ 400.000	€ 0
Totaal verwachte kosten	€ 1.340.000	€ 1.350.000	€ 1.340.000
. Verwachte resultaat	€ 240.000	€ 230.000	€ 224.200

b Maximumscore.

	2012	2013	2014
Cumulatief werkvoortgangpercentage	28,36%	70,37%	100,00%
Werkvoortgangpercentage	28.36%	42,01%	29.63%

c. Maximumscore

2012:

Ook al lijkt het project winstgevend te zijn, er kan nog geen betrouwbare uitspraak over worden gedaan omdat eind 2012 nog maar 28,36% van het werk gereed is. Daarom wordt verantwoord:

Omzet	€ 380.000	Cum. Resultaat
Werkelijke jaarkosten	€ 380.000	
Resultaat	€ 0	€ 0

2013:

Omzet	€ 731.846	
Werkelijke jaarkosten	€ 570.000	
Resultaat	€ 161.846	€ 161.846

2014:

Omzet	€ 452.354	
Werkelijke jaarkosten	€ 390.000	
Resultaat	€ 62.354	€ 224.200

700 Onderhanden werk aan 840 Opbrengsten		€ 731.846	
430 Afschrijvingskosten aan 022 Cumulatieve afschrijving		150.000	€ 150.000
440 Overige kosten aan 120 Bank		€ 420.000	€ 420.000

d Maximumscore

Debiteuren: 31 december 2012 31 december 2013 31 december 2014

Cum. gefactureerd	€ 350.000	€ 1.065.000	€ 1.564.200
Cum. ontvangen	€ 340.000	€ 945.000	€ 1.564.200
Debiteuren 31 december	€ 10.000	€ 120.000	€ 0
Onderhanden werk:	31 december 2012	31 december 2013	31 december 2014
Cum. werkelijke kosten	€ 380.000	€ 950.000	€ 1.340.000
Cum. verantwoorde winst	€ 0	€ 161.846	€ 224.200
	€ 380.000	€ 1.111.846	€ 1.564.200
Cum. gefactureerd	€ 350.000	€ 1.065.000	€ 1.564.200
Onderhanden werk 31 december	€ 30.000	€ 46.846	€ 0
130 Debiteuren		€ 715.000	
aan 135 Gefactureerde termijnen			€ 715.000
120 Bank		€ 605.000	
aan 130 Debiteuren			€ 605.000

Opgave 3

Vraag A

Het in 2014 betaalde dividend is de nettowinst minus de mutatie in de ingehouden winst.
Dus $25.700 - (78.500 - 73.700) = 20.900$

Vraag B

In de verdere gegevens staat dat op 31 december 2014 een nieuwe 6% obligatie is uitgegeven tegen een koers van 102%. Dus moet de marktrente onder de 6% liggen.

Vraag C

Operationele kasstroom	
Winst voor belasting	37.000
Niet uitgekeerd resultaat deelneming	-900
Afschrijvingskosten	10.800
Afname reorganisatievoorziening	-5.800
Boekwinst materiële vaste activa	-4.800
Boekverlies vervoegde aflossing obligatie	5.900
Mutatie netto werkkapitaal	
Toename voorraden	-8.100
Toename netto debiteuren	-10.300
Afname vooruitbetaalde kosten	6.100
Toename crediteuren	9.300
Afname te betalen overige kosten	-700

	-3.700
Betaalde belasting	-9.700
	28.800
Investeringskasstroom	
Investering in materiële vaste activa	-13.800
Desinvestering in materiële vaste activa	6.100
	-7.700
Financieringskasstroom	
Aandelenemissie (netto)	11.600
Obligatie-emissie	35.700
Aflossing obligaties	-35.900
Toename banklening	8.500
Betaald dividend (zie vraag A)	-20.900
	-1.000
Totale kasstroom	20.100
Liquide middelen 1 januari 2014	43.400
Liquide middelen 31 december 2014	63.500

Vraag D

Dan zou niet de betaalde belasting in de operationele kasstroom worden opgenomen, maar de mutatie in de te betalen belasting als onderdeel van de mutatie in het netto werkkapitaal.

Vraag E

Accruals vormen het verschil tussen de nettowinst en de operationele kasstroom.

Vraag F

Op niet-discretionaire accruals (zoals mutaties in het werkkapitaal als gevolg van omzetstijging) hebben managers geen invloed, dus dit deel van de accruals wordt niet aangemerkt als winststuring. Discretionaire accruals daarentegen worden wel beïnvloed door het management en dit deel geldt als winststuring.